ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова НМР ВСП «ІІНО КНУБА»
_____ Дмитро ПРУСОВ
від «25» травня 2026 р.

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ДИЗАЙН АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

1) Шифр за ОПП: ВК
2) Навчальний рік: 2026/2027
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: денна/заочна
5) Компонента спеціальності: вибіркова
6) Семестр: II,III
7) Викладач (розробник карти): канд. архітектури, доцент, професор кафедри інноваційної архітектури та дизайну ВСП «ІІНО КНУБА» Авдєєва Наталія Юріївна Корпоративна адреса електронної пошти: nataliia.avdieieva@iino.in.ua Посилання на сторінку викладача на сайті ВСП «ІІНО КНУБА»: https://iino.knuba.edu.ua/2017-08-27-11-33-37/kafedry/kafedra-arkhitekturno-proektnoi-spravy?view=article&id=2098:avdeeva-marina-samujilivna&catid=2
8) Мова навчання: українська
9) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): Вивченню дисципліни передують наявність знань із архітектурного проєктування, архітектурної композиції, історії архітектури та містобудування, основ містобудування та комп'ютерного моделювання в архітектурі.
10) Мета курсу: формування у здобувачів вищої освіти знань з теорії та методики дизайну архітектурного середовища, розвиток аналітичного мислення та розуміння сучасних концепцій дизайну архітектурного середовища; набуття вмінь застосовувати у проєктній і науковій роботі загальнотеоретичні положення дизайну архітектурного середовища і системне мислення, володіти методикою проєктування з урахуванням особливостей комплексного формування середовищних структур, їх функціональних, естетичних і конструктивних відмінностей, прогнозувати тенденції розвитку сучасного дизайну архітектурного середовища; підвищення рівня професійної підготовки до практичної діяльності за спеціальністю «Архітектура та містобудування».

11) Структура курсу:

Лекції, год	Практичне заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота РГР/ контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год	Форма підсумкового контролю
24/16	24/12	-	Контрольна робота	132/152	залік
Сума годин:			180		
Загальні кількість кредитів ЄКТС:			6,0		

12) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції: – 24/16 год.

Тема 1. Дизайн архітектурного середовища як вид проєктної діяльності. Основні поняття та категорії.
Тема 2. Історія становлення та розвитку дизайну архітектурного середовища.
Тема 3. Теоретичні та методологічні основи формування архітектурного середовища.
Тема 4. Сприйняття архітектурного середовища людиною. Образ та ідентичність місця.
Тема 5. Основні засоби дизайну архітектурного середовища: форма, простір, масштаб, ритм, пропорції.
Тема 6. Колір, світло і матеріал у формуванні архітектурного середовища.
Тема 7. Елементи благоустрою, малі архітектурні форми та візуальні комунікації в архітектурному середовищі.
Тема 8. Типологія та особливості проєктування середовищних об'єктів і систем.
Тема 9. Ландшафтний дизайн та озеленення у структурі архітектурного середовища.
Тема 10. Інклюзивне та безбар'єрне архітектурне середовище.
Тема 11. Організація проєктного процесу формування архітектурного середовища. Передпроєктний аналіз.
Тема 12. Пошукові напрями дизайн-діяльності в галузі формування архітектурного середовища. Відновлення середовища українських міст.

Практичні: – 24/12 год.

Заняття 1. Історичні передумови становлення дизайну архітектурного середовища. Визначення витоків дизайну архітектурного середовища в культурі формування штучного довкілля.
Заняття 2. Принципи дизайну архітектурного середовища. Методологічні основи організації проєктної діяльності архітектора-дизайнера при формуванні середовища.
Заняття 3. Аналіз сприйняття та візуальних характеристик фрагмента міського середовища (за варіантом).
Заняття 4. Основні засоби дизайну архітектурного середовища. Композиційний аналіз середовищного об'єкта.
Заняття 5. Колористичне рішення фрагмента архітектурного середовища.
Заняття 6. Прийоми архітектурного освітлення середовищних об'єктів.
Заняття 7. Проєктування елементів благоустрою та малих архітектурних форм.
Заняття 8. Особливості проєктування середовищних об'єктів і систем.
Заняття 9. Прийоми ландшафтного дизайну в організації громадського простору.
Заняття 10. Аналіз інклюзивності середовищного об'єкта відповідно до чинних норм.
Заняття 11. Концептуальний пошук архітектурних рішень в галузі формування середовища життєдіяльності.
Заняття 12. Презентація та захист контрольної роботи.

Лабораторні: -

Контрольна робота: виконується за індивідуальним варіантом і складається з двох частин: теоретичної (тестові завдання за змістом лекційного курсу) та графічної – розроблення архітектурно-планувальної композиції середовищного об'єкта (наукові схеми кваліфікаційної роботи магістра). Обсяг графічної частини – 1 аркуш формату А1.

Самостійна робота студента: – 132/152 год.

1. Що є предметом дизайну архітектурного середовища?
2. Визначте поняття «середовище», «архітектурне середовище», «середовищний об'єкт».
3. Які основні етапи становлення дизайну архітектурного середовища?
4. Яка роль школи Баугауз у становленні дизайну архітектурного середовища?
5. Які особливості розвитку дизайну архітектурного середовища в Україні?
6. Які теоретичні концепції формування архітектурного середовища вам відомі?
7. Що таке системний підхід у дизайні архітектурного середовища?
8. Які чинники впливають на сприйняття архітектурного середовища людиною?
9. Що таке образ міста та які його основні елементи (за К. Лінчем)?
10. Розкрийте поняття genius loci та ідентичності місця.
11. Які основні засоби композиції застосовуються в дизайні архітектурного середовища?
12. Яка роль масштабу, ритму та пропорцій у формуванні середовища?
13. Які функції виконує колір в архітектурному середовищі?
14. Які прийоми архітектурного освітлення міського середовища вам відомі?
15. Яка роль матеріалу та фактури у формуванні образу середовища?
16. Як класифікують малі архітектурні форми та елементи благоустрою?
17. Що таке система візуальних комунікацій міського середовища?
18. Яка типологія середовищних об'єктів і систем?
19. Які особливості проєктування житлового, громадського та рекреаційного середовища?
20. Яка роль ландшафтного дизайну та озеленення в структурі архітектурного середовища?
21. Які основні принципи інклюзивного (універсального) дизайну середовища?
22. Які етапи проєктного процесу формування архітектурного середовища?
23. Що входить до змісту передпроєктного аналізу середовищного об'єкта?
24. Які сучасні пошукові напрями дизайн-діяльності в галузі формування архітектурного середовища?
25. Які особливості відновлення архітектурного середовища українських міст у повоєнний період?

Самостійна робота передбачає: опрацювання лекційного матеріалу; аналіз літературних джерел та проєктних прикладів; підготовку до практичних занять; виконання контрольної роботи; підготовку до підсумкового контролю.

13) Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник / В.О. Тімохін, Н.М. Шебек, Т.В. Малік та ін. К.: КНУБА, 2010. 400 с.
2. Історія архітектури: навч. посіб. у 3 ч. / М.С. Авдєєва, Н.Ю. Авдєєва, В.І. Васильченко, І.О. Солярська. Ч. 3: Сучасна світова архітектура (творчість майстрів). К.: Освіта України, 2012. 300 с.
3. Містобудування. Довідник проектувальника / за заг. ред. Т.Ф. Панченко. К.: Укрархбудінформ, 2006. 192 с.
4. Тімохін В.О. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування. К.: КНУБА, 2008. 629 с.

Додаткова література:

1. Авдєєва Н.Ю. Особливості формування архітектурного середовища в умовах розвитку території Києва в межах стратегічної ініціативи «Дніпровська перлина». Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. зб. К.: КНУБА, 2015. Вип. 38. С. 194–200.
2. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст: підручник. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2006. 412 с.
3. Зиміна С.Б. Стилі інтер'єру. К.: Довіра, 2018. 360 с.
4. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: підручник. Львів: Світ, 2005. 456 с.
5. Ching F.D.K. Architecture: Form, Space, and Order. 4th ed. Hoboken: Wiley, 2015. 464 p.
6. Gehl J. Cities for People. Washington: Island Press, 2010. 269 p.
7. Lynch K. The Image of the City. Cambridge, MA: MIT Press, 1960. 194 p.
8. Norberg-Schulz C. Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture. New York: Rizzoli, 1980. 213 p.

Нормативно-правове забезпечення:

1. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14
2. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17
3. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 № 2807-IV (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15
4. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. К.: Мінрегіон України, 2012.
5. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій (зі Зміною № 1). К.: Мінрегіон України, 2019.
6. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. К.: Мінрегіон України, 2018.
7. ДБН В.2.5-28:2018. Природне і штучне освітлення (зі Зміною № 1). К.: Мінрегіон України, 2018.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека КНУБА. URL: http://library.knuba.edu.ua/
2. Дистанційний курс «Дизайн архітектурного середовища» (Moodle ВСП «ІІНО КНУБА»). URL:
3. Законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/
4. Портал електронної системи у сфері будівництва (реєстр будівельних норм). URL: https://e-construction.gov.ua
5. ArchDaily. URL: https://www.archdaily.com

14) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Результати роботи студентів під час семінару/ практичної роботи; оцінювання самостійної роботи	Якість виконання індивідуального завдання (контрольна робота)		
50	20	30	100

15) Умови допуску до підсумкового контролю:

- відвідування лекцій;
- активність на практичних заняттях;
- дотримання термінів виконання контрольної роботи;
- дотримання умов академічної доброчесності.

16) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

22) Примітки:

Силабус з навчальної дисципліни “Дизайн архітектурного середовища” затверджено на засіданні кафедри інноваційної архітектури та дизайну, протокол від «15 травня 2026 за № 7

Викладач (розробник) _____ Наталія АВДЄЄВА, канд. архітектури, доцент

В.о. зав. кафедри _____ Сергій ГЕРАСИМНЮК, доцент кафедри

Розглянуто і схвалено Науково-методичною радою ВСП «ІІНО КНУБА»,
Протокол від «25» травня 2026 р. за № 11